

কৃষক বাইজলৈ গোহাৰি

আমাৰ এই 'ঘৰে - পথাৰে' পত্ৰিকাখনৰ গ্ৰাহকভুক্ত হ'বলৈ অথবা নবীকৰণ কৰিবলৈ বছেৰেকীয়া বৰঙণি ১০.০০ (দহ) টকা মনি অৰ্ডাৰযোগে তলৰ ঠিকনাত পঠাই যেন।

সম্পাদক

'ঘৰে-পথাৰে'

সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালকালয়
অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

ঘৰে-পথাৰে

পষেকীয়া কৃষি পত্ৰিকা

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

এই সংখ্যাত আছে -

বিষয়	পৃষ্ঠা
□ বৰ্ষাকালীন তিলৰ খেতি ..	২
□ আদা আৰু হালধিৰ বিভিন্ন...	২
□ নাৰিকল আৰু তামোল ..	২
□ আমাৰ একাষাৰ	৩
□ মাহটোৰ কৃষিকৰ্ম	৩
□ উদ্যান শস্য	৪
□ আনাৰস খেতিৰ দিহা ..	৪

□ ৪২ তম বছৰ

□ সংখ্যা ১১

□ ১ জুন - ২০২১

□ ১৬-৩০ জেঠ, ১৯৪৩ শক

□ মূল্য - ১.০০ টকা

GHARE - PATHARE

PMG - 19 of 2005 - 06

কৃষকৰ পৰা ধানৰ ক্ৰয় বৃদ্ধিৰ পদক্ষেপ ল'বলৈ মুখ্যমন্ত্ৰীৰ আহ্বান

যোৱা ২৮ মে' তাৰিখে মুখ্যমন্ত্ৰী ড° হিমন্ত বিশ্ব শৰ্মাই খাদ্য, অসামৰিক যোগান আৰু গ্ৰাহক পৰিক্ৰমা বিভাগৰ কাম-কাজৰ পৰ্যালোচনা কৰি ৰাজ্যখনৰ ধানৰ ক্ৰয় বৃদ্ধি তথা ৰাজ্যখনৰ কৃষকলৈ ন্যূনতম সমৰ্থিত মূল্য নিশ্চিত কৰাৰ বিভিন্ন বিষয় বিতংভাৱে আলোচনা কৰে। বৈঠকত মুখ্যমন্ত্ৰী গৰাকীয়ে ৰাজ্যখনৰ কৃষকৰ পৰা ধানৰ ক্ৰয় বৃদ্ধি কৰাৰ পদক্ষেপ ল'বলৈ বিভাগক নিৰ্দেশ দিয়ে। তদুপৰি এই ক্ৰয় বৃদ্ধিৰ বাবে অসম ৰাজ্যিক কৃষি বিপণন পৰিষদলৈ অধিক পুঁজি প্ৰদানৰ দিশতো আলোচনা কৰে মুখ্যমন্ত্ৰী গৰাকীয়ে। লগতে ধাননি পথাৰৰ সৈতে ধানবনা কল স্থাপনৰ বিষয়টোৰ ওপৰতো গুৰুত্ব আৰোপ কৰে

আৰু স্থানীয় উদ্যোগীসকলক তেওঁলোকৰ সংশ্লিষ্ট এলেকাত ধানবনা কল স্থাপনৰ দিশত উদগনি যোগাবলৈও পৰামৰ্শ

আগবঢ়ায়। বৈঠকত ভাৰতীয় খাদ্য নিগমৰ বিষয়ববীয়াসকলে কয় যে তেওঁলোকৰ সংস্থাই ধানত জলীয়বাষ্প থকা অথবা

নথকাৰ দিশটোৰ ওপৰত কঠোৰ নিৰ্দেশাৱলী অনুসৰণ কৰে। ইয়াৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত মুখ্যমন্ত্ৰীগৰাকীয়ে খাদ্য আৰু অসামৰিক যোগান আৰু গ্ৰাহক পৰিক্ৰমা বিভাগক ধান ক্ৰয় কেন্দ্ৰসমূহৰ ওচৰত ড্ৰায়াৰ যন্ত্ৰ স্থাপনৰ পদক্ষেপ গ্ৰহণৰ বাবে নিৰ্দেশ প্ৰদান কৰে, যাতে ধানত থকা জলীয়বাষ্প সহজেই নিষ্কাশন কৰি ইয়াক উন্নতমানৰ কৰিব পৰা যায়। বৈঠকত খাদ্য, অসামৰিক যোগান আৰু গ্ৰাহক পৰিক্ৰমা বিভাগৰ মন্ত্ৰী ৰঞ্জিত কুমাৰ দাস, মুখ্যমন্ত্ৰীৰ প্ৰধান সচিব সমীৰ কুমাৰ সিনহা, খাদ্য আৰু অসামৰিক যোগান বিভাগৰ প্ৰধান সচিব বি আৰ চামাল, ভাৰতীয় খাদ্য নিগমৰ শীৰ্ষ বিষয়াসকল উপস্থিত থাকে।

ডি এ পি সাৰত চৰকাৰৰ ৰাজসাহায্য ১৪০% বৃদ্ধি

কৃষকক সকাহ প্ৰদানৰ উদ্দেশ্যে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে যোৱা ১৯ মে' তাৰিখে ডি এ পি সাৰত আগবঢ়োৱা ৰাজসাহায্য ১৪০% বৃদ্ধি কৰাৰ কথা ঘোষণা কৰিছে। এতিয়াৰ পৰা দেশজুৰি কৃষকে প্ৰতিবেগ ডি-এম'নিয়াম ফছফেট (ডি এ পি) সাৰ পূৰ্বৰ ২,৪০০ টকাৰ পৰিবৰ্তে ১,২০০ টকাত লাভ কৰিব পাৰিব। অৰ্থাৎ পূৰ্বৰ ৫০০ টকাৰ পৰিবৰ্তে প্ৰতিবেগ ডি এ পিত আগবঢ়োৱা হ'ব ১,২০০ টকাৰ ৰাজসাহায্য। প্ৰধানমন্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ মোদীৰ অধ্যক্ষতাত অনুষ্ঠিত এক উচ্চ পৰ্যায়ৰ বৈঠকত এই সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰা হয়। এই বৈঠকত প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ কাৰ্যালয়ৰ তৰফৰ পৰা উল্লেখ কৰা হয় যে

আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ত ডি এ পিৰ মূল্য বৃদ্ধি পাই থকা সত্ত্বেও ভাৰতীয় কৃষকৰ বাবে অধিক সাহায্য প্ৰদানেৰে এই সাৰ আগবঢ়োৱা হৈছে। শেহতীয়াকৈ ডি এ পি প্ৰস্তুত ব্যৱহাৰ হোৱা ফছফেটিক এচিড আৰু এম'নিয়াৰ মূল্য ৬০-৭০ শতাংশ বৃদ্ধি পাইছে। ফলত প্ৰতিবেগ ডি এ পিৰ মূল্য ২,৪০০ টকালৈ বৃদ্ধি পাইছিল। উল্লেখ্য যে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে প্ৰতি বছৰে ৰাসায়নিক সাৰত ৰাজসাহায্যৰ নামত ৮০,০০০ কোটি টকা ব্যয় কৰি আহিছে। কিন্তু এতিয়া ডি এ পিৰ ক্ষেত্ৰত সাহায্যৰ পৰিমাণ বৃদ্ধি পোৱাত কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে অতিৰিক্ত ১৪,৭৭৫ কোটি টকা ব্যয় কৰাৰ সিদ্ধান্ত লৈছে।

মুখ্যমন্ত্ৰীৰ সাহায্য পুঁজিলৈ অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ শিক্ষক কৰ্মচাৰীসকলে আগবঢ়ালে এদিনৰ দৰমহা মুঠ ৫০ লাখ টকাৰ বৰঙণি

ৰাজ্যৰ কৃষি শিক্ষাৰ অগ্ৰণী উচ্চ শিক্ষানুষ্ঠান অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ে মুখ্যমন্ত্ৰীৰ সাহায্য পুঁজিলৈ ৫০ লাখ টকাৰ বৰঙণি আগবঢ়াইছে। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰিয়ালৰ শিক্ষক-কৰ্মচাৰীসকলৰ এদিনৰ দৰমহাৰ পৰা এই বৰঙণি আগবঢ়োৱা হৈছে। ক'ভিডসৃষ্ট বা আন কোনো জটিল পৰিস্থিতিৰ মোকাবিলা কৰিবৰ বাবে সম্ভৱপৰ সকলোকে বৰঙণি আগবঢ়াবলৈ

চৰকাৰে জনোৱা আহ্বানৰ প্ৰতি সহায়ী জনাই এই পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰে বিশ্ববিদ্যালয়খনে। ইতিমধ্যে অনলাইন প্ৰক্ৰিয়াৰে এই বৰঙণি মুখ্যমন্ত্ৰীৰ সাহায্য পুঁজিৰ একাউণ্টত জমা দিয়া হৈছে। উল্লেখ্য যে বিগত বৰ্ষতো অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয় পৰিয়ালে ক'ৰনাৰ জটিল পৰিস্থিতিৰ সময়তো চৰকাৰলৈ এদিনৰ দৰমহাৰ পুঁজিৰে বৰঙণি আগবঢ়াইছিল।

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালকালয়ৰ পৰা প্ৰকাশিত পষেকীয়া কৃষি পত্ৰিকা

'ঘৰে - পথাৰে'

নিয়মীয়াকৈ পঢ়ক আৰু পঢ়ুৱাওক।

- সম্পাদক

হাইব্ৰীড ধানৰ উদ্ভাৱক, প্ৰসিদ্ধ চীনা কৃষিবিজ্ঞানী ড° ইয়ান লংপিনৰ দেহাৱসান অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সশ্ৰদ্ধ সোঁৱৰণ

হাই ব্ৰীড ধানৰ বীজ উদ্ভাৱনৰ জৰিয়তে বিশ্বব্যাপি ধানৰ কৃষি গৱেষণা, উদ্ভাৱন আৰু এই দিশৰ উত্তৰণৰ ক্ষেত্ৰত অতুতপূৰ্ব পৰিবৰ্তনৰ সূচনা কৰিবলৈ সক্ষম হোৱা চীনা কৃষিবিজ্ঞানী সদ্যপ্ৰয়াত ড° ইয়ান লংপিনক অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ে সশ্ৰদ্ধ সোঁৱৰণ কৰে। হাইব্ৰীড বীজৰ পিতৃখ্যাত বিজ্ঞানী গৰাকীৰ স্মৃতিত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ বংশতত্ব আৰু উদ্ভিদ প্ৰজনন বিভাগৰ মুৰব্বী ড° কিশোৰ কুমাৰ শৰ্মাৰ সভাপতিত্বত ভাৰ্চুৱেল পদ্ধতিৰে এক স্মৃতিচাৰণ অনুষ্ঠান অনুষ্ঠিত কৰা হয়। বিভাগৰ অধ্যাপক ড° দেৱজিৎ শৰ্মাই ড° লংপিনৰ জীৱন আৰু কৰ্মৰাজিৰ বিষয়ে আলোকপাত কৰা অনুষ্ঠানটোত বিশ্বৰ বিভিন্ন প্ৰান্তৰ ৪০ গৰাকী কৃষিবিজ্ঞানীয়ে অংশ

গ্ৰহণ কৰে। গৱেষক ছাত্ৰ বিজয়শংকৰ ৰেড্ডীয়ে হাইব্ৰীড ধানৰ ওপৰত এক পাৰাৰপই গুট

প্ৰেজেন্টেশ্বন ডাঙি ধৰে। ১৯৭০ চনত হাইব্ৰীড ধানৰ বীজ উদ্ভাৱনৰ কৃতিত্ব লাভ কৰা আৰু যোৱা ২২

মে' তাৰিখে ৯১ বছৰ বয়সত দেহাৱসান হোৱা চীনা কৃষিবিজ্ঞানী গৰাকীৰ বিষয়ে নতুন দিল্লীস্থিত ভাৰতীয় কৃষি গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানৰ প্ৰধান বিজ্ঞানী ড° অক্ষয় তালুকদাৰে বিশেষভাৱে সোঁৱৰণ কৰে। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালক ড° প্ৰসন্ন কুমাৰ পাঠকে চীনদেশত গৱেষণা কাৰ্য চলাওতে ড° লংপিনৰে হোৱা অভিজ্ঞতাৰ বিষয়ে স্মৰণ কৰে। তিতাবৰস্থিত আঞ্চলিক কৃষি গৱেষণা কেন্দ্ৰৰ প্ৰধান বিজ্ঞানী ড° সঞ্জয় কুমাৰ চেতিয়া, অধ্যাপক পি কে বৰুৱা, ড° এন এচ শৰ্মা বৰুৱায়ে হাইব্ৰীড ধানৰ বৈশিষ্ট্য আৰু গৱেষণাৰ ওপৰত আলোকপাত কৰে আৰু ড° ইয়ান লংপিনৰ কৰ্মৰাজী সোঁৱৰণ কৰে।

বৰ্ষাকালীন তিলৰ খেতি

অসমৰ বৰ্ষাকালীন খেতি হিচাপে কৰিব পৰা তেলজাতীয় শস্যৰ ভিতৰত তিল খেতিয়েই প্ৰধান। সবীয়হৰ পিছতেই তিল অসমৰ এবিধ প্ৰধান তৈলবীজ শস্য। অসমৰ বিভিন্ন উৎসৱ-পাৰ্বনত পিঠা-পনা, লাডু আদি তৈয়াৰ কৰাত তিল ব্যৱহাৰ কৰা হয়। তিলৰ তেল বন্ধনকাৰ্যত ব্যৱহাৰ হোৱাৰ উপৰিও বিভিন্ন সুগন্ধি তেল, চাবোন, সুগন্ধি প্ৰসাধন সামগ্ৰী, ঔষধ আদি প্ৰস্তুতকৰণতো ব্যৱহাৰ হয়। তাৰোপৰি কেশ তেল হিচাপেও বজাৰত তিল তেলৰ বজাৰত যথেষ্ট চাহিদা আছে। তেল নিষ্কাশণৰ পাছত বৈ যোৱা খলিহৈ পশুখাদ্য হিচাবে বৰ পুষ্টিকৰ। তিলৰ গুটিত সাধাৰণতে ৩৮-৫৮ শতাংশ তেল আৰু ১৮-২৫ শতাংশ প্ৰ'টিন থাকে। বিভিন্ন ৰোগৰ চিকিৎসাত তিলৰ তেল ব্যৱহৃত হয়। প্ৰতিদিনে তিলৰ তেলেৰে শৰীৰত মালিচ কৰিলে ছালৰ আৰ্দ্ৰতা ঘূৰি অহাৰ লগতে সজীৱ হৈ উঠে। দেহৰ সজীৱতা বৃদ্ধিৰ লগতে তেজ চলাচল প্ৰক্ৰিয়া সক্ৰিয় কৰি ৰখাত তিল তেলত থকা উপাদানসমূহে যথেষ্ট সহায় কৰে। শস্য হিচাপে তিলৰ যথেষ্ট গুৰুত্ব থকা স্বত্বেও আমাৰ ৰাজ্যত ইয়াৰ উৎপাদন

আশানুৰূপ নহয়। ইয়াক এবিধ অৰ্থকৰী শস্য হিচাবে খেতি কৰিও আমাৰ কৃষকসকল লাভৱান হ'ব পাৰে। গতিকে এই খেতিক অৱহেলা নকৰি আমাৰ কৃষকসকলে তাকৰীয়াইকৈ হ'লেও কৰাত মনোনিবেশ কৰা উচিত। ইয়াৰ উৎপাদন বঢ়াবলৈ হ'লে আমাৰ কৃষকে তিলখেতিক গুৰুত্ব সহকাৰে লৈ উন্নত কৃষি পদ্ধতি অৱলম্বন কৰি খেতি কৰিব লাগিব। সেয়ে তিল খেতিৰ উন্নত কৃষি পদ্ধতিৰ সম্পৰ্কে এটি আলোচনা আগবঢ়োৱা হ'ল।

জাত নিৰ্বাচন : বৰ্ষাকালীন শস্য হিচাবে কৰিব পৰা তিলৰ অনুমোদিত জাতসমূহ হৈছে- এচ টি-১৬৮৩, পাঞ্জাৰ তিল নং-১, মাধৱী (এচ পি-১১৮১), গৌৰী, বিনায়ক, এ এচ টি-১ আদি। ইয়াৰে এ এচ টি-১ জাতবিধ পাহাৰীয়া অঞ্চলৰ বাবে অনুমোদিত। এচ টি-১৬৮৩ (৯০-৯৫ দিন) আৰু এ এচ টি-১ জাতৰ তিল ক'লা, পাঞ্জাৰ তিল নং ১ (৭৫-৮৫ দিন) জাতৰ ৰং বগা আৰু বাকী থকা মাধৱী (৭০-৭৫ দিন), গৌৰী (৭৫-৮০ দিন) জাতৰ তিলৰ ৰং ব্ৰাউন। এই জাতসমূহৰ বিঘাই প্ৰতি গড় উৎপাদন প্ৰায় ২-৩ মেন। ওপৰোক্ত জাতসমূহৰ ভিতৰত পাঞ্জাৰ তিল নং-১

আৰু এ এচ টি-১ এই জাত দুবিধ পাতজ্বলা আৰু লেৰেলি যোৱা বেমাৰৰ দ্বাৰা কম পৰিমাণে আক্ৰান্ত হয়।

মাটি নিৰ্বাচন : বৰ্ষাকালীন তিলখেতিৰ ক্ষেত্ৰত পানী জমা নোহোৱা তথা পানী ওলাই যোৱাৰ সু-ব্যৱস্থা থকা, ওখ, বালিচাঁইয়া, পলসুৱা মাটি নিৰ্বাচন কৰিব লাগে। যিহেতু বৰ্ষাকালৰ নেৰানেপেৰা বৰষুণ এই শস্যৰ বাবে উপযোগী নহয়। এই বৰষুণৰ বাবে কেতিয়াবা বীজ সিঁচাত অসুবিধা হয় আৰু সিঁচাত পলম হয়। বহুসময়ত সিঁচাৰ পিছতেই বৰষুণ হ'লে গজালি নষ্ট হোৱাৰ লগতে গছ মৰি যায়। যাৰফলত আশানুৰূপ উৎপাদন পোৱা নাযায়।

বীজ সিঁচাৰ সময় : বৰ্ষাকালীন তিলৰ ক্ষেত্ৰত বীজ সিঁচাৰ উপযুক্ত সময় হ'ল আহাৰ মাহৰ মাজভাগৰ পৰা শাওণ মাহ (জুলাইৰ পৰা আগষ্টৰ মাজভাগলৈ)। **বীজৰ পৰিমাণ :** এবিধা মাটিত সিঁচিবলৈ প্ৰায় ৫৫০ গ্ৰাম বীজৰ প্ৰয়োজন হয়। **মাটি প্ৰস্তুতি :** বীজ সিঁচাৰ ৩-৪ সপ্তাহমানৰ আগতে মাটি প্ৰস্তুতিৰ কাম আৰম্ভ কৰিব লাগে যাতে পথাৰত বন-বাত, জাৰ-জোঁথৰ আদি ভালদৰে পচি মাটিৰ লগত মিহলি হয়। মাটিডৰা ৩-৪ বাৰ দ'কৈ দীঘে-পথালিয়ে ভালদৰে হালবাই মৈয়াই সমান কৰি ল'ব লাগে।

তিলৰ বাবে মাটিডৰা খুব মিহি আৰু ফহফহীয়াইকৈ প্ৰস্তুত কৰি ল'ব লাগে যাতে গজালি ওলোৱাত সহজ হয় আৰু গছৰ সংখ্যা উপযুক্ত হয়।

সাৰ প্ৰয়োগ : শস্যৰ শ্ৰীবৃদ্ধি আৰু অধিক উৎপাদনৰ বাবে সাৰ প্ৰয়োগ কৰা আৱশ্যক। অন্যান্য শস্যৰ দৰে তিল খেতিতো জৈৱিক আৰু ৰাসায়নিক দুয়োবিধ সাৰ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। মাটি প্ৰস্তুতিৰ সময়তে শুকান গোবৰ বা পচনসাৰ প্ৰতিবিঘাত ১৫ কুইণ্টল হাৰত মাটিডৰাত প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। শেষৰবাৰ হালবোৱাৰ সময়ত বিঘাই প্ৰতি ৯ কিঃগ্ৰাঃ ইউৰীয়া, ১৯ কিঃগ্ৰাঃ একক চুপাৰ ফছফেট আৰু ৫ কিঃগ্ৰাঃ মিউৰেট অৱ পটাছ সাৰ প্ৰয়োগ কৰি মাটিৰ লগত মিহলাই দিব লাগে।

বীজ শোধন : বীজৰ দ্বাৰা কেতবোৰ ৰোগ সমক্ৰমিত হয়। সেয়ে সিঁচাৰ আগতে বীজখিনি থিৰাম বা বেভিষ্টিন আদি ভেঁকুৰনাশক ঔষধ ২ গ্ৰাম প্ৰতি কিঃগ্ৰাঃ বীজৰ হিচাবত মিহলাই শোধন কৰি ল'ব লাগে যাতে বীজৰ পৰা হ'ব পৰা বিভিন্ন ৰোগৰ সম্ভাৱনা কম হয়।

বীজ সিঁচা পদ্ধতি : শোধন কৰি লোৱা বীজখিনি এক ইঞ্চি গভীৰতাত এফুট আঁতৰে আঁতৰে শাৰী শাৰীকৈ সিঁচিব লাগে। তিলৰ বীজবোৰ সৰু আৰু পাতল হোৱা বাবে সিঁচাৰ সময়ত বীজখিনি শুকান

মাটি বা বালিৰ লগত মিহলাই সিঁচি পাতলীয়াইকৈ ঢাকি বা মৈ দিব লাগে।

শস্যৰ যতন : বৰ্ষাকালীন তিল খেতিত বন-বাতৰ উপদ্ৰৱ অধিক হয়। সঠিক সময়ত বন-বাতবোৰ নিয়ন্ত্ৰণ নকৰিলে আশানুৰূপ উৎপাদন পোৱা নাযাব। সেয়ে বীজ সিঁচাৰ ২০-২৫ দিন পাছত শস্যৰ মাজৰ বন-বাতবোৰ খুৰিৰে এবাৰ নিৰাই দিব লাগে আৰু লগতে ঘনকৈ গজা পুলিবোৰ ১৫ ছেঃমিঃ ব্যৱধানত পাতলাই দিব লাগে। তাৰপিছত গছৰ গুৰিত কোৰেৰে মাটি চপাই দিলে ভাল হয়।

বৰ্ষাকালীন তিলখেতিত বৰষুণৰ অতিৰিক্ত পানীয়ে যথেষ্ট সমস্যাৰ সৃষ্টি কৰে। সেয়ে খেতিডৰাত কোনো সময়তে যাতে পানী জমা হৈ নাথাকে তাৰ বাবে প্ৰায় ৬ মিটাৰ আঁতৰে আঁতৰে ১৫ ছেঃমিঃ দ' আৰু ১৫ ছেঃমিঃ বহল নলা খান্দি পানী ওলাই যোৱাৰ সু-ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

শস্য চপোৱা : গছৰ পাত আৰু গা-গছ হালধীয়া হৈ পাতবোৰ সৰিবলৈ ধৰিলে আৰু গুৰিৰ পৰা দুই-এটা চিৰা ফাটিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে তিল চপাবৰ উপযোগী হয়। সাধাৰণতে ৭৫-৯০ দিনত তিল চপাবৰ হয়। শস্য চপোৱা পলম হ'লে গুটিবোৰ ফাটি বীজ নষ্ট হ'ব পাৰে।

ড° অঞ্জুমালা ডেকা

আদা আৰু হালধিৰ বিভিন্ন ৰোগ আৰু ইয়াৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ উপায়

উত্তৰ-পূব ভাৰতত বিভিন্ন মচলাজাতীয় শস্যৰ খেতি কৰা হয়। তাৰ ভিতৰত জলকীয়া, আদা, হালধি, জালুক, তেজপাত, ভোট জলকীয়া আদিয়েই প্ৰধান। আদা, হালধিৰ খেতি মখ্যতঃ পাহাৰীয়া অঞ্চলৰ বুম পথাৰত আৰু জনজাতি এলেকাত বহল পৰিসৰত কৰা দেখা যায়। অসমত আদা ৰোৱাৰ উপযুক্ত সময় হ'ল মাৰ্চ-এপ্ৰিল মাহ। হালধি এপ্ৰিল মাহত ৰোৱা হয়। ৰোৱাৰ ঠিক পিছতে আৰু তাৰ ৪০ দিনৰ পাছত ধানৰ তুঁহ বা কাঠৰ গুড়িৰে খেচিডৰা ঢাকি দিব লাগে। ৰোৱাৰ ৪০ দিনৰ পাছত মুক্তিকাৰণ দিয়াৰ আগত বন-বাত নিৰাই মাটি চপাই দিব লাগে।

এই খেতিত বিভিন্ন সময়ত নানা ৰোগৰ বীজাণুৰে আক্ৰমণ কৰি উৎপাদন বহুলাংশে হ্ৰাস কৰে। তলত এই

ৰোগ আৰু ইয়াৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হ'ল।

প্ৰকন্দ পচা ৰোগ : আদা আৰু হালধিৰ প্ৰকন্দ পচা বা কোমল পচন ৰোগেই প্ৰধান। যদিহে এই ৰোগৰ বীজাণুৰ দ্বাৰা আক্ৰান্ত হয়, পুলিবোৰ জেলুকা লাগি মৰি যায়। যদি খেতিডৰা পিছত আক্ৰান্ত হয়, গছবোৰ শুকাই শোটাৰা পৰি মৰি যায়। গছৰ শ্ৰীবৃদ্ধিৰ আগভাগত এই ৰোগে দেখা দিলে পাতৰ সেউজীয়া ৰং শেঁতা পৰিবলৈ ধৰে। পাতৰ শীৰ্ষভাগ হালধীয়া হয় আৰু এই লক্ষণ তলৰফালে বাঢ়ি গৈ অৱশেষত পাতখিলাই মৰি যায়। পাতখিলা মৰি যোৱাৰ আগতে লক্ষ্য কৰিলে মধ্যাংশ সাধাৰণতে সেউজীয়া দেখা যায়। তাৰপিছত এই ৰোগ গা-গছলৈ যায়। মৰহি শুকাই যোৱা পাত থাকোতেই কুণ্ডৰ গুৰি

অংশ ঠিক ওপৰৰ অংশ কোমল, পানীজ্বলাৰ নিচিনা হয়। ইয়াৰ পিছত এই ৰোগৰ বীজাণুৰে মাটিৰ তলত থকা প্ৰকন্দবোৰক আক্ৰমণ কৰে। ফলত এইবোৰ পচি যায়। প্ৰকন্দ গঠন হোৱাৰ আগতে আক্ৰান্ত হ'লে প্ৰকন্দ গঠনেই নহয়।

পিথিয়াম নামৰ এবিধ ভেঁকুৰৰ বিভিন্ন প্ৰজাতিয়েই এই ৰোগৰ কাৰণ। সাধাৰণতে পিথিয়াম এফানিডমেটামৰ আক্ৰমণেই দেখা যায়।

নিয়ন্ত্ৰণ বিধি :

১) বৰষুণৰ অতিৰিক্ত পানীভাগ নিষ্কাশণৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

২) বীজাণুমুক্ত প্ৰকন্দ ৰুব লাগে।

৩) ৰোৱাৰ আগতে প্ৰকন্দ শোধন কৰিব লাগে। এই ক্ষেত্ৰত প্ৰতি লিটাৰ পানীত তিনি গ্ৰাম কপাৰ অক্সিক্ল'ৰাইড আৰু ০.২ গ্ৰাম ষ্ট্ৰেপ্ট'মাইচিন নামৰ ঔষধ মিহলাই তাত ৪৫ মিনিটমান সময় প্ৰকন্দবোৰ

ডুলাইথব লাগে। তাৰ পিছতহে ছাঁত শুকুৱাই ৰুব লাগে।

৪) প্ৰতিৰোধ ব্যৱস্থা হিচাপে ৰোৱা বা সংৰক্ষণ কৰাৰ আগতে বীজ প্ৰকন্দবোৰ মেনক'জের (প্ৰতি লিটাৰ পানীত ২ গ্ৰাম) বা ৰিডোমিল এম জেদ-৭২ (প্ৰতি লিটাৰ পানীত ৩ গ্ৰাম) নামৰ ঔষধৰ দ্ৰৱৰে শোধন কৰিবও পাৰি।

৫) আক্ৰান্ত খেতিডৰাৰ মাটি মেনক'জের ৭৫ ডল্লিউ পি (২ গ্ৰাম প্ৰতি লিটাৰ পানীত) নামৰ দ্ৰৱৰে তিয়াই দিব লাগে।

কপাৰ অক্সিক্ল'ৰাইড (৩ গ্ৰাম এক লিটাৰ পানীত)ৰ দ্ৰৱৰেও ৰোৱাৰ ৬০ আৰু ৯০ দিনৰ পিছত দুবাৰ মাটি তিয়াই দিব পাৰি।

৬) প্ৰকন্দ বায়োফ'ৰ পি.এফ.ৰ দ্বাৰা শোধনৰ উপৰিও কপাৰ অক্সিক্ল'ৰাইডৰ দ্ৰৱৰে দুবাৰ মাটি তিয়াই দিলে যথেষ্ট সুফল পোৱা যায়।

৭) জৈৱিক নিয়ন্ত্ৰণৰ ব্যৱস্থা হিচাপে বায়োফ'ৰ পি.এফ.ৰ দ্বাৰা বীজ শোধন কৰি ৰোৱাৰ পিছত বায়োজিন তিনিবাৰ (৬০,

৯০ আৰু ১২০ দিনত) স্প্ৰে (প্ৰতি জোপাত ১০০ মিঃলিঃ) কৰিব লাগে।

পাতত দাগ পৰা ৰোগ : এই ৰোগে দেখা দিলে পাতৰ দুয়োফালে অসংখ্য দাগ পৰে। আক্ৰান্ত পাত ৰঙচুৱা-মুগা বৰণীয়া হয়। অতি সোনকালে পাত হালধীয়া পৰে। এই দাগবোৰ প্ৰথম অৱস্থাত সৰু হ'লেও পিছলৈ বহল হৈ যায়। এই ৰোগে গছবোৰ মাৰি নেপেলালেও সালোক সংশ্লেষণ প্ৰক্ৰিয়াত বাধা জন্মাই উৎপাদন বহুলাংশে কমায়।

নিয়ন্ত্ৰণ ব্যৱস্থা :

১) বৰ্ভো মিশ্ৰণ (১%) প্ৰয়োগ কৰি সুফল পোৱা যায়।

২) অন্যথাই মেনক'জের ৭৫ ডল্লিউ পি (এক লিটাৰ পানীত ২ গ্ৰাম হিচাপে) স্প্ৰে কৰিবও পাৰি।

৩) এই ৰোগে দেখা দিয়াৰ পৰা আৰম্ভ কৰি ১৫ দিনৰ মূৰে মূৰে স্প্ৰে কৰিব লাগে।

ড° ৰঞ্জনা চক্ৰৱৰ্তী

নাৰিকল আৰু তামোল গছৰ পৰিচৰ্যা

নাৰিকল আৰু তামোল গছ বিভিন্ন পোক পৰুৱা, ৰোগ-ব্যাদি তথা বিসঙ্গতিৰ চিকাৰ হোৱা দেখা যায়। ফলত ইহঁতৰ উৎপাদন হ্ৰাস পোৱাই নহয় বহুক্ষেত্ৰত ৰোগ আৰু পোকৰ অতিমাত্ৰা প্ৰকোপত গছবোৰ সমূলক্ষে মৰি যাবও পাৰে। গতিকে বাৰীত থকা নাৰিকল আৰু

তামোল গছৰ বেমাৰ আৰু কীট-পতংগ বিলাকৰ সহজ আৰু নিৰাপদ নিয়ন্ত্ৰণৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰাটো অতি প্ৰয়োজনীয়।

নাৰিকল : কীট-পতংগ :

১) **গঁড় পোক :** ক'লা ৰঙৰ টান পাখিযুক্ত এই পোকটোৰ মূৰত শিঙৰ দৰে বাঢ়ি অহা অংশ এটা থকা কাৰণে ইয়াক গঁড় পোক

বোলে। এইবিধ পোকে কোমল মুকুট এটাত বিদ্ধা কৰি সোমাই গৈ ভিতৰে ভিতৰে খাই পেলায় আৰু শেষত গছজোপা মাৰি পেলায়।

প্ৰতিকাৰ : গছৰ মুকুটটো পৰিষ্কাৰ কৰি ৫ শতাংশ বি এইচ চি পাউদাৰ সমপৰিমাণৰ বালিৰ লগত মিহলি কৰি পাতৰ গুৰিত

প্ৰয়োগ কৰি এই পোক নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পাৰি।

২) **ৰঙা উইভিল পোক :** ৰঙচুৱা মুগা বৰণৰ চূৰ্ণকৃতিৰ মুখৰ আগত এডাল দীঘল নাকটি থকা টান আৱৰণৰ এই পোকটোৱে গছত বিদ্ধা কৰি ভিতৰ সোমাই ভিতৰৰ কোমল অংশ খাই সুৰংগৰ সৃষ্টি কৰে। ফলস্বৰূপে পাতবোৰ শুকাই যায় আৰু গছজোপা মৰি যায়।

প্ৰতিকাৰ : ৩.৫ শতাংশ শক্তিৰ এণ্ডোচালফান দ্ৰৱ প্ৰতি লিটাৰ পানীত

মিহলাই পোকে তৈয়াৰ কৰা বিদ্ধাবোৰত প্ৰয়োগ কৰি বোকামাটিৰে বিদ্ধাবোৰ বন্ধ কৰি দিব লাগে।

বেমাৰ : ১) **কাণ্ডৰ ৰস ক্ষৰণ :** ই এবিধ ভেঁকুৰজনিত বেমাৰ। আক্ৰান্ত গছৰ গাৰে ৰঙচুৱা ৰস ওলায়। কাণ্ডৰ ভিতৰলৈ ক্ৰমাৎ পঁচি গৈ সুৰংগৰ সৃষ্টি হয় আৰু শেষত গছজোপা মৰি যায়। এই বেমাৰ কেতিয়াবা নাৰিকল গছতো দেখিবলৈ

(৪ পৃষ্ঠাৰ ৩ কলমত চাওক)

আমাৰ একাষাৰ

বিশ্ব পৰিবেশ দিৱস আৰু কৃষক

এখন বহনক্ষম পৃথিৱীৰ স্বাৰ্থত সমগ্ৰ বিশ্বৰ মানৱ জাতিয়ে প্ৰতি বছৰৰ ৫ জুন তাৰিখটো 'বিশ্ব পৰিবেশ দিৱস' হিচাবে পালন কৰি আহিছে। ১৯৭৩ চনৰ পৰা বৰ্তমানলৈকে একোখন প্ৰভাৱশালী দেশৰ পৃষ্ঠপোষকতাত একেৰাহে পালন কৰি অহা এই দিনটোত সকলো চৰকাৰী, বেচৰকাৰী, স্বৈচ্ছাসেৱী অনুষ্ঠান - প্ৰতিষ্ঠানৰ কৰ্মীসকলৰ লগতে আমাৰ কৃষকসকলৰ বাবেও অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ দিৱস। মুঠতে বায়ু প্ৰদূষণ ৰোধ কৰণক মূল মন্ত্ৰ হিচাপে গ্ৰহণ কৰি এই বছৰ বিশ্বৰ আগশাৰীৰ ৰাষ্ট্ৰ চীন দেশৰ তৎপৰতাত উদ্যাপন কৰিব লগা পৰিবেশ দিৱসৰ উদ্দেশ্য হ'ল - পৃথিৱী পৃষ্ঠৰ উপৰিভাগত বিভিন্ন কাৰকসমূহৰ প্ৰভাৱত ধূলিৰে ধূসৰিত হৈ পৰা প্ৰদূষিত জলবায়ু সেউজীয়াৰ আৱেশেৰে বিশুদ্ধ কৰিব পৰা ব্যৱস্থা সমূহ গ্ৰহণ কৰাৰ লগতে বায়ু প্ৰদূষণ কৰিব পৰা বিভিন্ন কাৰকবোৰ নিয়ন্ত্ৰণ কৰা। বিশ্বৰ প্ৰায় ১৫০ ৰো অধিক ৰাষ্ট্ৰই অতি গুৰুত্ব সহকাৰে পালন কৰা উক্ত দিৱসৰ কাৰ্য্যসূচীৰ লগত সংগতি ৰাখি কৃষি প্ৰধান ৰাজ্য আমাৰ অসমৰ কৃষকসকলৰ অংশ গ্ৰহণ অতিকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ।

দেখা যায় কৃষিকৰ্মৰ দুটা বিধে। কাৰক - কৃষকৰ পথাৰৰ পৰা ওলোৱা আৱৰ্জনাৰ দহন কাৰ্য্য আৰু পোহনীয়া জীৱ-জন্তুৰ দেহৰ পৰা নিৰ্গত হোৱা মিথেন আৰু এমনিয়াৰ পৰিমাণ বৃদ্ধিয়ে আমাৰ চৌপাশৰ বায়ুমণ্ডল প্ৰদূষিত কৰি তোলে। এইবোৰৰ ভিতৰত শস্য উৎপাদনৰ পৰা খাদ্য প্ৰস্তুত কৰাৰলৈকে দীঘলীয়া প্ৰক্ৰিয়াটোত ওলোৱা আৱৰ্জনাবোৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে কোনো ধৰণৰ বৈজ্ঞানিক ব্যৱস্থা গ্ৰহণ নকৰাকৈ সেইবোৰ পোনে পোনে জ্বলাই পেলোৱাৰ ফলত ই বায়ুমণ্ডলত কাৰ্বন-ডাই-অক্সাইডৰ পৰিমাণ বৃদ্ধি কৰাৰ লগতে মানৱ দেহৰ বাবে অতিকৈ অনিষ্টকাৰী ডাইঅক্সিন, ফুৰণ, ব্লেক কাৰ্বন ইত্যাদি গেছ নিৰ্গত কৰি বায়ুমণ্ডলীয় পৰিবেশ বিনষ্ট কৰি তোলে। কৃষকসকলে কৃষিভূমিত উৎপাদিত এই সকলোবোৰ দ্ৰব্যক আৱৰ্জনা হিচাপে গণ্য নকৰি আৱৰ্জনাবোৰ বেলেগে বেলেগে পৃথক কৰি তাৰ কিছু অংশৰ পৰা জৈৱ সাৰ প্ৰস্তুত কৰি লৈ মাটিৰ উৰ্বৰা শক্তি বৃদ্ধিৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে। আধুনিক সেউজ প্ৰযুক্তি কৌশলৰ সহায়ত কৃষকসকলে উৎপাদিত কৰা বিভিন্ন ধৰণৰ উদ্যানশস্যৰ পৰা ওলোৱা অৱশিষ্টবোৰ যেনে - চাহ গছৰ ডাল, নাৰিকলৰ টোকোৰা, ভেঙি গছ, ৰিহা গছ, টেঙামৰা গছ, মাটিকঠাল গছৰ ঠাৰি ইত্যাদিৰ পৰা আঁহ প্ৰস্তুত কৰা। সেইদৰে অন্যান্য কিছুমান গছৰ পেলনীয়া অংশ - ডাল, পাত, ফুল, ফল, শিপা ইত্যাদিৰ পৰা প্ৰাকৃতিক ৰং নিষ্কাশনৰ ব্যৱস্থা কৰিব পাৰিলে কিছু পৰিমাণে হলেও অঞ্চল বিশেষে বায়ু প্ৰদূষণ ৰোধ কৰিব পৰা যাব। বহুক্ষেত্ৰত বিভিন্ন কাৰণত খাদ্য শস্যৰ অপব্যয়ও বায়ুমণ্ডলৰ জলবায়ু প্ৰদূষিত কৰে। কৃষকসকলৰ সচেতনতা বৃদ্ধিৰ যোগেদি দৈনন্দিন জীৱনত খাদ্য দ্ৰব্যৰ অপচয় ৰোধ কৰিব পাৰিলেও ই প্ৰাকৃতিক ভাৰসাম্য ৰক্ষাত সহায়ক হ'ব।

আমাৰ বায়ুমণ্ডলীয় পৰিবেশত বিৰূপ প্ৰভাৱ পেলোৱা অন্য এক কাৰক হ'ল পোহনীয়া জীৱ-জন্তুৰে সৃষ্টি কৰা বায়ু প্ৰদূষণ। কৃষিকৰ্মৰ লগত জড়িত পোহনীয়া জন্তু - গৰু-ম'হ ইত্যাদিৰ খাদ্য পান্যক্ৰিয়াৰ ফলত বায়ুমণ্ডলত নিৰ্গত হোৱা মিথেন আৰু এমনিয়া নামৰ গেছ দুবিধে চৌপাশৰ বায়ুমণ্ডলীয় পৰিবেশ বিনষ্ট কৰি গোলকীয় উষ্ণতা বৃদ্ধি কৰে। পোহনীয়া জীৱ-জন্তুৰ যোগেদি হ'ব পৰা বায়ু প্ৰদূষণ ৰোধ কৰিবলৈ হ'লে কৃষকসকলে এনেবোৰ জন্তুক জন্তুক সেউজীয়া ঝাঁজজাতীয় খাদ্যৰ যোগান ধৰিব লাগিব আৰু সকলো সময়তে পোহনীয়া জন্তুৰ আবাস স্থানসমূহ পৰিষ্কাৰ-পৰিচ্ছন্ন কৰি ৰখাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব। তথ্য অনুযায়ী কৃষি পদ্ধতিৰ লগত জড়িত কাৰকসমূহে পৃথিৱীপৃষ্ঠৰ ২৪ শতাংশ সেউজ গৃহ গেছৰ সৃষ্টি কৰে যিবোৰৰ প্ৰভাৱত শস্যভূমিত খাদ্য শস্যৰ উৎপাদন ক্ষমতা হ্রাস হোৱা বুলি জনা যায়। উল্লেখ্য যে সমগ্ৰ বিশ্বৰ প্ৰায় ৯২ শতাংশ লোকৰ মৃত্যুৰ প্ৰধান কাৰণ বিশুদ্ধ বায়ুৰ অভাৱ। গতিকে পৃথিৱীপৃষ্ঠত মানৱ জাতিৰ ভৱিষ্যৎ প্ৰজন্মৰ সুৰক্ষা সুনিশ্চিত কৰাৰ উদ্দেশ্যে উদ্যাপন কৰি অহা বিশ্ব পৰিবেশ দিৱসত কৃষকসকলৰ কৰণীয় কোনো গুণেই কম নহয়।

আমাৰ কৃষক সকলে আধুনিক কৃষি পদ্ধতিৰ শেহতীয়া সেউজ প্ৰযুক্তিকৌশলসমূহৰ সহায় লৈ কৃষিকৰ্ম আগবঢ়াই নিয়াৰ লগতে কালৰ বুকুত হেৰাই যাব খোজা গছ, লতা, জীৱ-জন্তু, কীট-পতংগ ইত্যাদিবোৰৰ ৰক্ষণা-বেক্ষণৰ ওপৰত গুৰুত্ব প্ৰদান কৰাটো অত্যন্ত দৰকাৰ। অসমৰ সেউজীয়া প্ৰকৃতিৰ অনুপম সম্পদবোৰৰ ব্যৱহাৰিক উপযোগিতা অনুধাৱন কৰি বিশ্ব পৰিবেশ দিৱসৰ দিনটোত প্ৰতিজন কৃষকৰ অন্তৰত জাগি উঠক প্ৰকৃতি চেতনা। সমৃদ্ধিশালী হৈ উঠক কৃষকৰ শস্যৰ ভঁৰাল।

ড° মীন্তি গগৈ

মাহটোৰ কৃষিকৰ্ম

১৬ আহাৰৰ পৰা ১৫ শাওণ, ১৯৪৩ শক

পথাৰ শস্য

শালিধান

কঠীয়া পৰা : কৃষক ৰাইজে অধিক উৎপাদনক্ষম ধানৰ খেতি কৰিব খুজিছে যদি নিশ্চয় কঠীয়া পৰা হৈ গ'ল। এতিয়াও পৰা নাই যদি মধ্যমদিনীয়া ধান অৰ্থাৎ সত্ৰৰঞ্জন, বসুম্ভাৰ কঠীয়াহে পাবক।

পথাৰ প্ৰস্তুতি : কঠীয়া ৰোৱাৰ তিনি সপ্তাহমান আগৰ পৰা মাটি ডৰা ৪ - ৫ বাৰ হাল্লাই মেয়াই সমান কৰি ল'ব যাতে পথাৰত পানী ৰয়। বন-জাৱৰবিলাক আঁতৰাই মাটিডৰা পৰিষ্কাৰ কৰি ল'ব। মাটি তৈয়াৰ কৰোতেই পৰ্যাপ্ত পৰিমাণে গোৱৰ বা পচন সাৰ প্ৰয়োগ কৰি মাটিৰ লগত মিহলাই দিব। পথাৰখন সমান হ'লে পানী ৰখাত সুবিধা হয়।

সাৰপ্ৰয়োগ : কঠীয়া ৰোৱাৰ সময়ত পথাৰত ওখ থলুৱা জাতৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰতি বিঘাত ২ কিঃ গ্ৰাঃ ইউৰীয়া, ৮ কিঃ গ্ৰাঃ চুপাৰ ফচফেট আৰু ২ কিঃ গ্ৰাঃ মিউৰিয়েট অৱ পটাচ আৰু অধিক উৎপাদনক্ষম চাপৰ জাতৰ ক্ষেত্ৰত ৪ কিঃ গ্ৰাঃ ইউৰীয়া ১৭ কিঃ গ্ৰাঃ চুপাৰ ফচফেট আৰু ৪ কিঃ গ্ৰাঃ মিউৰিয়েট অৱ পটাচ প্ৰয়োগ কৰিব। চুপাৰ ফচফেটৰ পৰিৱৰ্তে ডাই এমোনিয়াম ফচফেট (ডি. এ. পি.) ব্যৱহাৰ কৰিলে ওখ জাতৰ ক্ষেত্ৰত ইয়াৰ ২ কিঃ গ্ৰাঃৰ লগত ১.৫ কিঃ গ্ৰাঃ ইউৰীয়া আৰু চাপৰ জাতৰ ক্ষেত্ৰত ইয়াৰ ৪ কিঃ গ্ৰাঃ লগত ৩ কিঃ গ্ৰাঃ ইউৰীয়া প্ৰয়োগ কৰিব। মিউৰিয়েট অৱ পটাচৰ পৰিমাণ একেই থাকিব। এই সমস্ত সাৰখিনি মাটি ৰোকা কৰাৰ সময়ত কঠীয়া ৰোৱাৰ আগতে প্ৰয়োগ কৰি মাটিৰ লগত মিহলাই ল'ব।

কঠীয়া ৰোৱা : অধিক উৎপাদনক্ষম চাপৰ আৰু মধ্যমীয়া ওখ জাতৰ কঠীয়া ২০ চেঃ মিঃ ব্যৱধানত শাৰী কৰি ১৫ চেঃ মিঃ আঁতৰে আঁতৰে গোছা দিব লাগে। চাপৰ জাতৰ কঠীয়াৰ বয়স ২৫ দিন হলেই ৰোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিব। মজলীয়া ওখ জাতৰ কঠীয়া হ'লে কঠীয়াৰ বয়স ৩০ - ৩৫ দিন হোৱা উচিত। ওখ জাতৰ ক্ষেত্ৰত শাৰী আৰু গোছাৰ ব্যৱধান ২৫ চেঃ মিঃ X ২০ চেঃ মিঃ কৰি ৩০-৩৫ দিনীয়া কঠীয়া ৰুব। প্ৰতি গোছাত কঠীয়াৰ সংখ্যা ২-৩ ডাল আৰু ৰোৱাৰ গভীৰতা ৪-৫ চেঃ মিঃ অধিক নকৰিব।

খালি ঠাই পূৰণ : কঠীয়া মৰা বা অন্য কাৰণত খালি হোৱা ঠাইত গোছাবিলাক ৰোৱাৰ এসপ্তাহৰ ভিতৰতে নতুনকৈ ৰুই পূৰ কৰি দিব। চাপৰ জাতৰ কঠীয়া আৰু মাচুৰী, পৰুজ, লখিমী আদি শাওণ মাহৰ ভিতৰতে ৰুই শেষ কৰিব।

কোনো বিশেষ পৰিস্থিতিৰ বাবে সময়মতে কঠীয়া যদি ৰুব পৰা নহয় তেনে

অৱস্থাত কঠীয়া নষ্ট হোৱাৰ সম্ভাৱনাই বেছি। এনে ক্ষেত্ৰত বৰ্তমান উদ্ভাৱিত প্ৰফুল্ল আৰু গীতেশ নামৰ ধান দুবিধৰ কঠীয়া সময়মতে সিঁচি ৰুব নোৱাৰিলেও প্ৰফুল্ল জাতৰ ৩০-৭৫ দিনীয়া আৰু গীতেশ জাতৰ ৩০-৬০ দিনীয়া কঠীয়া ৰুই ভাল ফল পাব পাৰি। তাৰোপৰি হঠাত পানী আহি কঠীয়া বুৰাই মাৰি পেলোৱা অঞ্চলৰ বাবে জলশ্ৰী আৰু জলকুঁৱৰী ধানৰ ৩০-৩৫ দিনীয়া কঠীয়া ৰুব পাৰি। আটাইকেইটা জাতৰ উৎপাদনৰ পাৰ্থক্য নাই। কঠীয়া জেঠ-আহাৰ মাহত পাৰি পাৰে।

মৰাপাট

চপোৱা : গছত ছেঁই ধৰাৰ লগে লগে মৰাপাট চপাব লাগে। এনে সময়ত মৰাপাট চপালে অধিক উৎপাদন আৰু উন্নত মানৰ পাট পোৱা যায়। মৰাপাট খেতিৰ পিছত শালি খেতিৰ বাবে সময় পলম হোৱা দেখিলে বীজ সিঁচাৰ পৰা ১০০-১২০ দিনৰ ভিতৰত মৰাপাট চপাব পাৰি। গছবিলাক মাটিৰ সমানতে কাচিৰে কাটি ১৫-২০ চেঃ মিঃ শকত মুঠা কৰি পথাৰতে দুদিনমান ৰাখি পাতবিলাক সৰিবলৈ দিব লাগে। ক্ষীণ আৰু শকত গছবিলাক বেলেগে মুঠা কৰিব।

গেঁৱোৱা : গেঁৱাৰ বাবে মুঠাবিলাক পানীত ডুবাই লগালগীকৈ ৰাখি বান্ধি দিব। সম্ভৱ হ'লে এটাৰ ওপৰত আন এটা মুঠাৰ তৰপ দিব পাৰে। মুঠা বিলাক কেতুৰীৰ পাত, মেটেকা, ধান খেৰ আদিৰে ঢাকি ওপৰত শুকান কাঠ, শিল বা ইটা দি পানীত ডুবাই ৰাখিব লাগে। কলগছ, মাটিৰ চপৰা, কেঁচা কাঠৰ টুকুৰা আদি মুঠাৰ ওপৰত কেতিয়াও নিদিব। তেনে কৰিলে মৰাপাটৰ মান নিম্নস্তৰ হ'ব। পানীত ডুবুৱাৰ আগতে প্ৰতিটো মুঠাত এডাল বা দুডাল খেইচা বা মেডেলুৰা গছৰ ঠাৰি সুমাই দিলে গেঁৱোৱা কাৰ্য্য সোনকালে সম্পন্ন হয়। পানীৰ উষ্ণতা আৰু গেঁৱোৱাৰ পদ্ধতিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি গেঁৱোৱা কাৰ্য্য সম্পূৰ্ণ হ'বলৈ ১০-৩০ দিন সময় লাগে।

শস্যক্ৰম : মৰাপাট চপোৱাৰ পাছত একেডৰা মাটিতে ধান আৰু সৰিয়হ বা ধান আৰু য়েঁহ খেতি কৰিব যথেষ্ট লাভৱান হ'ব পাৰি। বৰফুৰাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল ওখ মাটিত অলিটৰিয়াচ জাতৰ মৰাপাটৰ খেতি কৰাৰ পিছত মাটিমাহ খেতি কৰি তাৰ পিছত আকৌ একেডৰা মাটিতে সৰিয়হৰ খেতিও কৰিব পাৰি।

তিল খেতি

সিঁচাৰ সময় : জুলাই মাহৰ প্ৰথম পৰ্য্যন্ত পৰা আগষ্ট মাহলৈকে তিল সিঁচিব পাৰি।

প্ৰতিপালন : তিল সিঁচাৰ ২০ দিনমানৰ পিচত এবাৰ খুৰপী নাইবা কোৰেৰে বন-বাতবিলাক গুছাই দিব। ইয়াৰ লগতে

শাৰিবিলাকত ১৫ চেঃ মিঃ ব্যৱধানত এজোপাকৈ গছ ৰাখি বাকী পুলিবিলাক উভালি পেলাব।

বেমাৰৰ পৰা ৰক্ষা কৰিবলৈ তিল সিঁচাৰ আগতে প্ৰতি কিলো বীজত ২ গ্ৰাম কাৰবেনডেজিম বা কেপটান মিহলাই ললে গা-গছ গেলি যোৱাৰ পৰা ৰক্ষা কৰিব পাৰি। নহ'লে ৫ গ্ৰাম ট্ৰাইক'দাৰমা প্ৰতি কিলো বীজত মিহলাই ললে গা-গছ পাঁচ বা পাত কলা পৰা বেমাৰৰ পৰা ৰক্ষা কৰিব পাৰি।

শস্য ৰক্ষা : খাৰ উঠা বেমাৰৰ প্ৰাদুৰ্ভব থকা অঞ্চলত দানা জাতীয় শস্যৰ লগত তিলৰ শস্যক্ৰম অনুসৰণ কৰিব লাগে। তিলৰ গোৰা বেমাৰ (ফাইল্ড) ত আক্ৰান্ত হোৱা গছবিলাক উঘালি আঁতৰাই পেলাব লাগে।

আগ বিক্ষোৰা পোকে আক্ৰমণ কৰিলে ডাইক্স'ভ'চ ১০০ ইচি প্ৰতি ৫ লিটাৰ পানীত আধা চাহ চামুচ নাইবা মন'ক্ৰ'ফ'চ ৪০ ইচি ১ চাহ চামুচ প্ৰতি ৫ লিটাৰ পানীত মিহলাই স্প্ৰে কৰিব।

ৰহৰ মাহ

প্ৰতি পালন : ৰহৰ মাহৰ বীজ সিঁচাৰ ২০ - ২৫ দিনৰ পাছত এবাৰ পাতলৈকে কোৰ মাৰি বন-বাত বিলাক গুছাই দিব। বেমাৰত আক্ৰান্ত হোৱা গছবিলাক উভালি পুৰি নাইবা মাটিত পুতি পেলাব। মাহডৰাত অনিষ্টকাৰী কীট-পতংগৰ উপদ্ৰৱ হোৱা দেখিলে মালাথিয়ন ৫০ ইচি বা ফেনিট্ৰাথিয়ন ঔষধ চাহ চামুচেৰে ৩ চামুচ ১ লিটাৰ পানীৰ হিচাপত মিহলি কৰি স্প্ৰে কৰিব। এবিধা মাটিত স্প্ৰে কৰিবলৈ ৮০-৯০ লিটাৰ ঔষধৰ মিশ্ৰণৰ প্ৰয়োজন।

অন্তৰ্গত শস্য হিচাপে ৰহৰ মাহৰ লগত মণ্ডমাহ বা মাটিমাহ আৰু তিলৰ খেতিও কৰিব পাৰি।

চয়বীন

বন নিৰাণ : চয়বীনৰ শাৰীৰ মাজৰ বনবিলাক ১৫ আৰু ৩৬ দিনত চক্ৰকোৰ বা বন নিৰাণ যন্ত্ৰেৰে নিৰাই দিব। প্ৰতিকিলো চয়বীনৰ বীজ ৩ গ্ৰাম থিৰাম ঔষধৰ লগত মিহলাই লব লাগে।

শস্য ৰক্ষা : পাতত হালধীয়া পৰা বেমাৰ নিবাৰণৰ বাবে ১৫০-২০০ মিঃ লিঃ ডাইমেথ'ৰেট ৩০ ইচি ১০০-১৪০ লিটাৰ পানীত মিহলাই প্ৰতি বিঘা তলীত স্প্ৰে কৰিব। শিপা শুকাই যোৱা বেমাৰৰ বাবে ট্ৰাইক'দাৰমা ঔষধৰ ৫ গ্ৰাম প্ৰতিকিলো বীজত মিহলাই শোধন কৰি ল'লে ভাল ফল পোৱা যায়। বিছাপোক, পাতমেৰোৱা, চেমিলুপাৰ আৰু ফ্লি বিটল পোকৰ আক্ৰমণৰ পৰা শস্যডৰা ৰক্ষা কৰিবলৈ চাহ চামুচেৰে আধা চামুচ ডাইক্স'ভ'চ (৪ পৃষ্ঠাৰ ১ কলমত চাওক)

(৩ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)

পথাৰ শস্য

১০০ ইচি নাইবা চাহ চামোচেৰে এচামোচ ক্লৰ'পাইৰিফচ ২০ ইচি ৫ লিটাৰ পানীত মিহলাই স্প্ৰে' কৰিব।

ঘাঁহৰ খেতি :

অসমত

বৰ্তমান অধিক

উৎপাদনক্ষম ঘাঁহৰ

জাতৰ বাবেও

অনুমোদন জনোৱা

হৈছে। কৃষকসকলে

ঘাঁহৰ বীজ বা আগ

অসম কৃষি

বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ঘাঁহ

সংগ্ৰহ কৰিব পাৰিব।

তলত কেইবিধমান

অধিক উৎপাদনক্ষম

ঘাঁহৰ খেতিৰ বিষয়ে

বিৱৰণ দিয়া হৈছে।

দীননাথ ঘাঁহ : জাত :

জে. পি - ১২,

পূচা-৩ আৰু পূচা-১৯।

সিঁচাৰ সময় : এপ্ৰিলৰ পৰা

জুন।

বীজৰ পৰিমাণ : বিঘাই

প্রতি ১.৫ কিঃ

গ্রাম।

দূৰত্ব : গছৰ পৰা

গছলৈ-১০ চেঃ

মিঃ

শাৰীৰ পৰা

শাৰীলৈ- ৩০

চেঃ মিঃ

কটাৰ ব্যৱধান :

প্রথমবাৰ

গুটি সিঁচাৰ ৬০

দিনৰ পিচত

আৰু দ্বিতীয়বাৰ

গুটি সিঁচাৰ

১০৫ দিনৰ

পিচত।

হাইব্ৰীড নেপিয়াৰ :

জাত : এন. বি - ২১,

আই জি এফ আৰ

আই-৬ আৰু

চি অ-২

সিঁচাৰ সময় :

এপ্ৰিল - জুন।

আগ/কাটিঙৰ

পৰিমাণ : বিঘাই

প্রতি ১.৫

কিঃ গ্রাম।

দূৰত্ব : গছৰ

পৰা গছলৈ-৫০

চেঃ মিঃ

শাৰীৰ পৰা

শাৰীলৈ- ৫০

চেঃ মিঃ

আগৰ পৰিমাণ :

শিপা ওলোৱা

৫০০০

আগ বিঘাই

প্রতি

কটাৰ ব্যৱধান :

প্রথমবাৰ

পুলি

ৰোৱাৰ

৬০-৬৫

দিনৰ

পিচত

আৰু

দ্বিতীয়বাৰ

গুটি

সিঁচাৰ

৪৫-৬০

দিনৰ

অন্তৰত

দুবাৰ।

কুঁহিয়াৰ :

এই

সময়ত

অৰ্থাৎ

মে-জুলাই

ভিতৰত মজা খোৱা পোকে আক্রমণ কৰিব পাৰে। তলত দিয়া যি কোনো এবিধেৰে নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পৰা হয়।

শস্য ৰক্ষা :

কুঁহিয়াৰ তলীত উলি এফিড

ঔষধৰ নাম	পৰিমাণ	হস্তচালিত যন্ত্ৰ (লিঃ)	শক্তিচালিত যন্ত্ৰ (লিঃ)
ফচফামিডন	৬০-৭০ মিঃ লিঃ	১২০	৩০
মনক্ৰটফচ	১৫০-২০০ মিঃ লিঃ	১৫০	৩৫

ঔষধ ২-৩ বাৰ ছটিয়ালেই পোকৰ আক্রমণ নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পাৰি। ইতিমধ্যে আক্ৰান্ত গছবোৰ পুৰি পেলাব পাৰিলে ভাল।

মিলিবাগ বা প্ৰিপচ জাতীয় পোকে আক্রমণ কৰিলে তলত দিয়া ঔষধ যিকোনো এবিধ ১০০-১২০ লিঃ পানীত মিহলাই এবিধা তলীত স্প্ৰে কৰিব।

ঔষধৰ নাম

পৰিমাণ

মালাথিয়ন ২০০ মিঃ লিঃ

ফচফামিডন ৬০-৭০ ” ”

দাইমেথট ১৫০ ” ”

ড° ৰণজিৎ কুমাৰ সাউদ

উদ্যান শস্য

তামোল : স্বাস্থ্যবান ডেৰ বহুৰীয়া পুলি ৰোপণ কৰক। পকা তামোলবোৰ সৰি পৰাৰ আগতেই পাৰি আনক। গছৰ গুৰিত পানী জমা হ'ব নোৱাৰাৰ ব্যৱস্থা কৰক। তামোলৰ পুলি বাৰী পাতৰ এতিয়াই সময়।

মাটিকঠাল : গছৰ গুৰিৰ পৰা বন-বাতবোৰ আতৰাই দিয়ক। গছৰ গুৰিত যাতে বাৰিষা পানী জমা নহয় তাৰ ব্যৱস্থা কৰক। কিউ জাতৰ পুৰঠ ফলবোৰ যাতে ভাটো বা কাউৰীয়ে খাব নোৱাৰাকৈ কাষৰ পাতেৰে মেৰিয়াই দিয়ক।

নেমুটেঞ্জ : ফৰকাল বতৰত গছৰ গুৰিৰ পৰা বনবাতবোৰ আতৰাই দিয়ক। পুৰঠ নেমুবোৰ চপাই আনক। গছত অনুসাৰৰ মিশ্ৰণ ছটিয়াওক আৰু গছৰ গুৰিত যাতে পানী জমা নহয় তাৰ ব্যৱস্থা কৰক।

কমলা টেঞ্জ : ফৰকাল বতৰত গছৰ গুৰিৰ পৰা বন-বাতবোৰ আতৰাই দিয়ক। গছত অনুসাৰৰ মিশ্ৰণ ছটিয়াওক আৰু গছৰ গুৰিত যাতে পানী জমা নহয় তাৰ ব্যৱস্থা কৰক।

অমিতা : দুই-তিনি মইয়া পুলি ৰোপণ কৰক। পুৰণা গছৰ গুৰিত মাটি চপাই দিয়ক। গছৰ গুৰিত যাতে পানী জমা নহয় তালৈ সততে লক্ষ্য ৰাখক। লাগনী গছত থকা বাসি নোৱাৰা সৰু-সৰু অমিতাবোৰ চিঙি দিয়ক যাতে বাকীবোৰ অমিতা ভালদৰে বাসি পাৰে।

লিচু আৰু মধুৰী : ভাল সৰ্টৰ লিচু গছত পুলিৰ বাবে ডালধৰাৰ এতিয়াই উত্তম সময়। শুকান আৰু উৎপাদনহীন নিশকটীয়া ডালবোৰ গছৰ মাজৰ পৰা আতৰাই দিয়ক। গছৰ গুৰিৰ পৰা বনবাতবোৰ আতৰাওক।

নতুনকৈ লিচু আৰু মধুৰীৰ পুলি ৰোৱাৰ উত্তম সময়।

শাক-পাচলি : জিকা, তিহাঁহ, লেচোৰা মাহ আৰু ভেদি শস্যৰ গুৰিত যাতে অলপো পানী জমা নহয় তাৰ ব্যৱস্থা লওক। বতৰ ফৰকাল হ'লে ওখ ব'দখাই মাটিত আকৌ ভেদি আৰু লেচোৰা মাহৰ খেতি কৰিব পাৰে। মাটি চাহ কৰি মৰিচাৰ খেতিও কৰিব পাৰে।

ড° ৰাজেন্দ্ৰ প্ৰসাদ দাস

(অৱসৰী অধ্যাপক, অঃকৃঃবিঃ)

(২ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)

নাৰিকল আৰু তামোল ..

পোৱা যায়।

প্ৰতিকাৰ : পঁচি জমা হৈ থকা আৱৰ্জনাখিনি সম্পূৰ্ণভাৱে ৰুকি উলিয়াই দি বৰড' পেণ্ট বা আলকাতাৰা সানি দিলে বেমাৰ ভাল হয়।

২) মুকুট পাঁচা বা ক্ৰাউন ৰাট : বৰ'ণ খাদ্যৰ অভাৱত এইবিধ বেমাৰ অসমত বৰ বেছিকৈ হয়। নতুনকৈ ওলোৱা পাতবোৰ চুটি হৈ আহে। পাতবোৰ মেটুৰা মেটুৰি হৈ যায়। লাহে লাহে ঠাৰিত পাত নাইকীয়া হয় আৰু শেষত পাত একেবাৰে নোহোৱা হয়। আধাপোৰা খৰিৰ নিচিনা চুটি ঠাৰিবোৰ ওলাই গছজোপা মৰি যায়।

প্ৰতিকাৰ : গছৰ গুৰিত লোৰ কৰি প্ৰতিজোপা বেমাৰী গছত ২৫-৫০ গ্ৰাম শূৰগা (বৰাক্স) প্ৰয়োগ কৰি এই বেমাৰ ভাল কৰিব পাৰি।

তামোল : কীট-পতংগ :

১) ফুল আৰু ফল খোৱা পোক : নতুনকৈ ওলোৱা থোকৰ ফুলবোৰ জালিপোক, কৰিড-বাগ, মিলি বাগ আদি কেইবিধমান পোকে খাই পেলায়। এই পোকে কোমল বেটুবোৰত আক্রমণ কৰাৰ ফলত সেইবোৰ সৰি পৰে।

প্ৰতিকাৰ : ২ মিঃলিঃ মালাথিয়ন ৫০ ইচি নাইবা ১.৫ মিঃলিঃ এণ্ডোচালফান নামৰ ঔষধ প্ৰতি লিটাৰ পানীত মিহলাই থোকত স্প্ৰে কৰি এই পোকবোৰ নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পাৰি।

২) শিপা খোৱা পোক : বগা ৰঙৰ নোমাল ঠেংযুক্ত সৰু পলুজাতীয় এবিধ পোকে তামোল গছৰ শিপাবোৰ খাই পেলায়। ফলত পাতবোৰ হালধীয়া হয় আৰু ফলবোৰ সৰি পৰে।

প্ৰতিকাৰ : ৮ গ্ৰাম থিমেট ১০ জি (দানা) নামৰ ঔষধ প্ৰতিজোপা গছৰ গুৰিত প্ৰয়োগ কৰি মাটিৰ লগত ভালদৰে মিহলি কৰি দিব লাগে।

বেমাৰ : ১) গেনোডাৰমা : এই বেমাৰত তলৰ ফলৰ পৰা ক্ৰমে ওপৰলৈ পাতবোৰ শুকাই গৈ শেষত ঠুৰিপাতটো শুকাই গছত ওলমি থাকে। শেষত গোটেই মুকুটটো সৰি পৰে। নাৰিকল গছতো এই ৰোগৰ আক্রমণ দেখিবলৈ পোৱা যায়।

প্ৰতিকাৰ : বেমাৰী গছৰ পৰা যাতে বেমাৰ বিয়পি স্বাস্থ্যবান গছত আক্রমণ কৰিব নোৱাৰে তাৰ কাৰণে বেমাৰী গছৰ

আনাৰস খেতিৰ দিহা

➤ কিউ বা কুইন জাতৰ সমান আকাৰৰ পোখা পুলি বা চাকাৰ গোটেই ল'ব লাগে।

➤ মাটিখিনি ভালদৰে চহ কৰাৰ পাচত দুটা শাৰীত বেলেগ বেলেগ ভেটি কৰি ৰোৱা হয়। ইয়াত পুলিৰ পৰা পুলিৰ দূৰত্ব ৩০ ছেঃমিঃ, দুটা শাৰীৰ মাজৰ ব্যৱধান ৬০ ছেঃমিঃ আৰু দুটা ভেটিৰ পুলিৰ মাজৰ ব্যৱধান ৯০ ছেঃমিঃ ৰখা হয়।

➤ ৰোৱাৰ আগে আগে পুলিবোৰ শোধনৰ বাবে চিৰেচন ৪ গ্ৰাম অথবা ডাইথেন এম ৪৫ দুই গ্ৰাম প্ৰতি লিটাৰ পানীত মিহলাই তেনে মিশ্ৰণত পুলিৰ গুৰিবোৰ কিছুসময় তিয়াই ৰাখিব লাগে।

➤ আনাৰসৰ শিপাবোৰ যিহেতু বেছি তললৈ নাযায়, গতিকে ৰোৱাৰ পিচত পুলিবোৰৰ গুৰিবোৰ টিপি দিব লাগে।

➤ আনাৰসৰ পুলি ৰোৱাৰ উপযুক্ত সময় হৈছে এপ্ৰিলৰ পৰা অক্টোবৰ পৰ্যন্ত। অৱশ্যে শীতকালি ৰুলে পানী যোগান ধৰা আৱশ্যক।

➤ লাভজনক উৎপাদন পাবলৈ অনুমোদিত পৰিমাণৰ সাৰ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।

➤ আনাৰসত সাধাৰণতে শেষৰবাৰ মাটি চহাওঁতে ১০-১৫ টন প্ৰতি হেক্টৰত পচন সাৰ দিব লাগে।

➤ প্ৰতিজোপাত ৰাসায়নিক সাৰৰ পৰিমাণ হ'ল-

ইউৰীয়া	: ২৫.০ গ্ৰাম
একক চূপাৰ ফচফেট	: ১২.০ গ্ৰাম
মিউৰেট অৱ পটাছ	: ২০.০ গ্ৰাম

চাৰিওফালে এক মিটাৰ আঁতৰত ৩০ ছেঃমিঃ বহল ৬০ ছেঃমিঃ গভীৰ গাঁত কৰি বেমাৰী গছজোপাক অকলশৰীয়াকৈ ৰাখিব লাগে। গাঁতটোৰ দুয়োকাষে মাটি তিতি যোৱাকৈ ৩ শতাংশ শক্তিৰ কেপটাফ ঔষধ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।

বেমাৰী মৰা গছবোৰ মুঢ়াৰে সৈতে উঠাই পুৰি বা পুতি পেলাব লাগে। তামোলবাৰীত যাতে বাৰিষা পানী জমা হৈ থাকিব নোৱাৰে তাৰ কাৰণে নলাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

সুস্থ গছবোৰত অনুমোদিত পৰিমাণৰ ৰাসায়নিক সাৰৰ উপৰিও প্ৰতিজোপা গছত ৫ কিঃগ্ৰাঃকৈ নিম-খলিহৈ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।

২) তামোল ফটা : মাটিত বৰ'ণ খাদ্যৰ অভাৱত আৰু তামোলবাৰীত পানী জমা হোৱা পৰিস্থিতিত তামোলৰ চূপহিৰ ফালে নাইবা দুয়োফালে ফাটি সৰি পৰে। তামোলৰ উৎপাদন একেবাৰে কমি যায়।

প্ৰতিকাৰ : প্ৰতি লিটাৰ পানীত ২ গ্ৰাম পৰিমাণৰ সুৰগা মিহলাই স্প্ৰে কৰিলে ভাল ফল পোৱা যায়।

শ্ৰীভাস্কৰজ্যোতি শৰ্মা

➤ ইউৰীয়া সাৰৰ আধা অংশ আৰু চূপাৰ ফচফেট আৰু মিউৰেট অৱ পটাছৰ পূৰা অংশ মিহলাই ৰোৱাৰ সময়ত দিব লাগে। আধা অংশ ইউৰীয়া পিচত পাতত স্প্ৰে কৰিব লাগে। ইয়াৰ বাবে ৪৫০ গ্ৰাম ইউৰীয়া ১০ লিটাৰ পানীত মিহলাই ২০০ জোপা গছত ছটিয়াব পাৰি। এনেদৰে ছাটা স্প্ৰে কৰিব লাগে। এনেদৰে স্প্ৰে কৰিলে প্ৰতিবাৰত ১ গ্ৰাম ইউৰীয়া প্ৰতি জোপা গছে পায়।

➤ আনাৰসৰ খেতিডৰাত বছৰত অন্ততঃ ৩-৪ বাৰ বন-বাত গুচোৱাতো আৱশ্যক।

➤ ০.৫০ মাইক্ৰণ ডাঠ ক'লা পলিথিনৰ ব্যৱহাৰে আনাৰসৰ খেতিত অপতৃণ নিয়ন্ত্ৰণ কৰাৰ লগতে মাটিৰ জীপ অটুট ৰাখে।

➤ বতৰ খৰাং পৰিলে পষেকত এবাৰ পানী যোগানৰ আৱশ্যক।

➤ অতিপাত ব'দ পৰিলে ফলৰ এটা ফাল পুৰি যোৱাৰ দৰে ক'লা পৰি যায়। আনাৰসৰ শাৰীৰ মাজত বহৰ মাহৰ গছ লগাই ছাঁৰ ব্যৱস্থা কৰিব পাৰি। তাৰোপৰি, পৈণত ফলবোৰ ধান খেৰৰ দ্বাৰা ঢাকি দি বা আনাৰসৰ গছৰ পাতেৰে মেৰিয়াই থলেও ব'দে পোৱাৰ পৰা ৰক্ষা পাব পাৰি।

➤ আনাৰস সাধাৰণতে এবাৰ মাৰ্চ-এপ্ৰিলত আৰু আনবাৰ জুন-জুলাইত ফুলে। এবাৰত সাধাৰণতে শতকৰা ৫০-৬০ জোপা আনাৰস গছতহে ফুল ধৰে। ফুল ধৰাৰ এমাহৰ আগত ইথ'ৰেল (১ মিঃলিঃ ১০ লিটাৰ পানীত) প্ৰয়োগ কৰি শতকৰা ৮০ ভাগতকৈও অধিক গছত একেবাৰতে ফুল ধৰাব পাৰি।

➤ দহ লিটাৰ পানীত ৩ মিঃলিঃ প্লেনোফিল্ম নামৰ হৰম'নবিধ মিহলাই ফল জিঞ্জৰ নিয়মিত সময়ৰ পৰা ৬০-৭০ দিন পূৰ্বে অঁপৈণত ফলবোৰত স্প্ৰে কৰিলে ফলপৈণত হওঁতে পলম হয় আৰু ফল জিঞ্জৰ প্ৰায় ১৫-২০ দিন পিছুৱাই যায়। আকৌ ৫ মিঃলিঃ ইথ'ৰেল হৰম'ন ১০ লিটাৰ পানীত মিহলাই জিঞ্জৰ এমাহ আগেয়ে ফলবোৰত স্প্ৰে কৰিলে ফল পকোতে প্ৰায় ১২-১৫ দিন সোনকাল হয়।

➤ যেতিয়া পৈণত ৰং হালধীয়া হয় তেতিয়াই আনাৰস চপোৱাৰ উপযুক্ত সময়। চোকা কটাৰী বা কাঁচিৰে ঠাৰিডালৰ ৫-৭ ছেঃমিঃ তলত কাটি ফল চপাব লাগে। দূৰৰ বজাৰৰ বাবে পৈণত ফলৰ সেউজীয়া ৰংটো হালধীয়া হ'ব ধৰিলেই চপাব লাগে। কিয়নো সম্পূৰ্ণৰূপে হালধীয়া হ'বলৈ থলে দূৰৰ বজাৰ গৈ পোৱাৰ আগতেই ফলবোৰ বেছি ধৰণে পকি নষ্ট হৈ যাব পাৰে।

শ্ৰীভাস্কৰজ্যোতি শৰ্মা

বছৰেকীয়া বৰঙণি : ১০.০০ টকা। **প্ৰতিখনৰ মূল্য :** ১.০০ টকা। **প্ৰকাশৰ স্থান :** অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট - ১৩। **সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালক** ড° প্ৰসন্ন কুমাৰ পাঠকৰ দ্বাৰা **মুখ্য সম্পাদক :** ড° ৰণজিৎ কুমাৰ সাউদ